

Praktikrapport

- a) en redovisning av det arbete som studenten utfört och en beskrivning av arbetsplatsen/organisationen.
- b) en utvärdering av praktikerfarenheten; så som vilka lärdomar som dragits, problem och poänger med praktiken, relation mellan teori/praktik etc.

Riksdagens utredningstjänst

Riksdagens utredningstjänst (RUT) är en enhet inom den centrala riksdagsförvaltningen. Riksdagsförvaltningens övergripande mål är att skapa goda förutsättningar för att riksdagen ska kunna uppfylla sina konstitutionella och demokratiska uppgifter. I syfte att stödja ledamöterna i deras dagliga riksdagsarbete och i den demokratiska processen inrättade riksdagen år 1955 en upplysningstjänst, som ursprungligen var knuten till riksdagsbiblioteket. I takt med att informationsflödet blivit allt mer omfattande och frågorna på den politiska dagordningen mer komplicerade och beroende av omvärlden har kraven på de politiska beslutsfattarna vuxit sig allt starkare. Denna utveckling har också inneburit förändrade förväntningar på utredningstjänstens verksamhet. Såväl antalet inkomna uppdrag som uppdragens komplexitet har ökat. Utredningstjänsten har sedan mitten av 1960-talet utgjort en självständig enhet inom riksdagsförvaltningen. År 2000 placerades utredningstjänsten under kammarkansliet, med syftet att dess verksamhet skulle föras närmare beslutsprocessen.

Inom utredningstjänsten finns sex olika sektioner som är strukturerade efter utskottens beredningsområden. En av sektionerna arbetar med uppföljning och utvärdering av tidigare riksdagsbeslut och riktar sig enbart till utskotten. Under våren 2007 inrättades på initiativ av riksdagen en ny funktion som skulle arbeta med forskning och framtid. Den består idag av två forskningssekreterare som på utskottens begäran utarbetar och sammanställer forskningsöversikter, bevakningar och budgetanalyser av forskningsområden relaterad till utskottens verksamhet. En av sektionerna, budgetkontoret, utför beräkningar av finansiella och

fördelningspolitiska effekter av olika politiska förslag. RUT har idag drygt 40 utredare. De flesta har en bakgrund som jurister, nationalekonomer och statsvetare.

Utredningstjänstens verksamhet

Utredningstjänsten gör utredningar på begäran av ledamöter, partikanslier och utskott. Uppdragen kan gälla alla politiska sakområden, men i första hand är de inkommande frågorna av samhällsvetenskaplig karaktär. Utredningstjänsten besvarar totalt mellan 2 500 och 3 000 uppdrag per år. Över 90 procent av uppdragen kommer från riksdagsledamöterna och partikanslierna i riksdagen, men även utskotten, riksdagsförvaltningen och parlament i andra länder lämnar uppdrag till utredningstjänsten. Samtliga riksdagsledamöter informeras om möjligheten att lämna uppdrag till RUT, men långt ifrån alla nyttjar denna service. En viss övervikt av användare från oppositionspartierna kan skönjas. Främst gäller denna tendens i frågor till budgetkontoret, vars verksamhet i hög grad går ut på att stödja oppositionspartierna i arbetet med att bedöma effekten av de egna budgetalternativen och samtidigt öka jämförbarheten med regeringens budgetproposition. Utredningsuppdragen har ofta en speciell bakgrund, vilka varierar från fråga till fråga. För enskilda ledamöter kan det t.ex. gälla underlag eller utredningsstöd för att skriva en motion, interpellation eller frågor inför en debatt i kammaren. Det kan för partikanslierna handla om att få underlag, analyser eller beräkningar i samband med utskottens behandling av propositioner, skrivelser och andra ärenden.

Arbetsuppgifter under praktiken

Jag har under min praktik på utredningstjänsten varit verksam vid U-sektionen. U-sektionen tar i första hand emot uppdrag som är relaterade till utrikesutskottets, försvarsutskottets, miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämndens områden. Sektionen har fem utredare, var av en dem också har rollen som sektionschef. De olika utredarna bevakar var och en ett antal specialistområden, även om de förväntas kunna besvara frågor inom alla sektionens ämnen.

Jag har framför allt arbetat med försvarsfrågor och internationella frågor, exempelvis relaterade till FN och EU. De inkomna frågorna är av väldigt olika karaktär. De kan t.ex. handla om att göra budgetanalyser, översikter, sammanställningar av olika slag. I vissa fall efterfrågas också ekonomiska beräkningar och statistiska analyser. Jag har under mitt halvår på utredningstjänsten gjort lite drygt 30 egna utredningar. Jag har också deltagit i arbetet med att ta fram en forskningsöversikt om försvarsforskning till försvarsutskottet tillsammans med en av forskningssekreterarna. Det var ett mycket spännande arbete där jag fick vara med och ta fram en produkt samt vara i kontakt med olika myndigheter och organisationer. Arbetet avslutades med en presentation på ett av försvarsutskottets sessionsmöten, där jag fick möjlighet att hålla i en del av redovisningen.

Jag har utöver det ordinarie utredningsarbetet även deltagit i en arbetsgrupp knuten till Europarådets kampanj om att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Inom ramen för projektet arrangerar riksdagen ett antal seminarium och utställningar. I november arrangerades ett seminarium om kostnaderna för mäns våld mot kvinnor, till vilket en rad olika talare och organisationer var inbjudna. Jag fick till uppdraget att skriva en kortare rapport om kunskapsläget inför seminariet, samt tillsammans med personal från riksdagens internationella kansli (RIK) vara med utforma upplägget. I och med uppdraget fick jag inblick i hur andra delar av riksdagsförvaltningen arbetar. Därutöver har jag också fått möjligheten att skriva ett så kallat InfoPM, vilket är en lite längre och mer omfattande kunskapsöversikt om en aktuell fråga. Det InfoPM jag har skrivit behandlar kvinnorepresentation i nationella parlament. I detta arbete har jag också haft möjligheten att tillgå en intern referensgrupp bestående av fem utredare från olika sektioner som har läst och kritiserat mina utkast. Detta har varit en lärorik erfarenhet där jag både utvecklat den egna skrivprocessen och förmågan att bearbeta synpunkter.

Innan jul tilldelades jag också en annan praktikant ett stort uppdrag från utrikesutskottet som handlade om att sammanställa en översikt av den vetenskapliga och allmänna debatten om globalisering som begrepp. Syftet med uppdraget var att kunna ge en översiktlig bild av de dimensioner som debatten har

fokuserat på samt att problematisera begreppet. Promemorian skulle utgöra ett underlag för den nya "globaliseringsgrupp" som utrikesutskottet tillsatt. Projektet beräknas pågå i två år och det främsta syftet är att bevaka, det av regeringen tillsatta, globaliseringsrådet och dess verksamhet. Promemorian är tänkt att fungera som en sorts första utgångspunkt i detta omfattande projekt.

Jag har också fått möjlighet att i viss mån följa det pågående riksdagsarbetet genom att lyssna på utfrågningar, interpellationer och utländska statsbesök. Därutöver har vi praktikanter getts möjlighet att gå på kurser och seminarium såväl i riksdagens regi som externa evenemang. Det är någonting som jag verkligen uppskattat. Jag har generellt upplevt arbetsuppgifterna på utredningstjänsten som mycket spännande och givande. Även arbetsmiljön har varit stimulerande. I sektionen arbetar man mycket processinriktat och varje dag inleds med ett morgonmöte där inkommande uppdrag delas ut och det pågående arbetet ventileras.

Utvärdering av praktikerfarenheten

En av de stora behållningarna med att göra praktik på RUT var att få inblick i riksdagens verksamhet på nära håll. Jag inser efter min tid där att mina kunskaper om riksdagens och regeringens arbete och beslutsprocesser påtagligt förbättrats. Jag har fått möjlighet att på djupet ta del av propositioner, betänkanden, SOU:er samt övrigt material men också ledamöternas uppdrag i form av t.ex. interpellationsdebatter och utskottsarbete. Tidigt i praktiken deltog jag i en kurs om statsbudgeten vilket visade sig vara mycket matnyttigt då många av uppdragen på olika sätt är relaterade till budgetpropositionen. Som en del av en statsvetenskaplig utbildning har det också känts särskilt givande att få ta del av riksdagens arbete och verka i dess miljö.

De lärdomar jag har fått är i första hand relaterade till utredningsarbetet. Det har t.ex. gällt att jobba under tidspress, arbeta processinriktat med delmål och öva mig på att ha kontakter med handläggare på olika myndigheter. Några av de problem som kunde uppstå under arbetets gång var att handläggare på regeringskansliet eller olika myndigheter inte skickade de material eller de

Stockholms universitet
Statsvetenskapliga institutionen

uppgifter de lovat att göra i tid. Ofta fick man påminna fler gånger och vid några tillfällen fick jag uppgifter en eller två timmar före deadline, vilket var mycket frustrerande. Även om jag har jobbat väldigt hårt under min praktik så tycker jag ändå att jag har fått utdelning för det. Jag har fått många nya kontakter och uppmuntrats att efter mina studier söka jobb på utredningstjänsten.